

EUROPAPARLAMENTET

1999

2004

Plenarhandling

SLUTLIG VERSION
A5-0113/2003

31 mars 2003

BETÄNKANDE

om kommissionens rapport till rådet och Europaparlamentet om den särskilda administrativa regionen Macao: första och andra årsrapporten
(KOM(2001) 432 – KOM(2002) 445 – C5-0619/2002 – 2002/2275(INI))

Utskottet för utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, gemensam säkerhet och försvarspolitik

Föredragande: Mário Soares

INNEHÅLL

	Sida
PROTOKOLLSIDA	4
FÖRSLAG TILL RESOLUTION.....	5
MOTIVERING	10

PROTOKOLLSIDA

Vid plenarsammanträdet den 16 januari 2003 tillkännagav talmannen att utskottet för utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, gemensam säkerhet och försvarspolitik i enlighet med artikel 163 i arbetsordningen hade beviljats tillstånd att utarbeta ett initiativbetänkande om kommissionens rapport till rådet och Europaparlamentet om den särskilda administrativa regionen Macao: första och andra årsrapporten och att utskottet för industrifrågor, utrikeshandel, forskning och energi hade utsetts till rådgivande utskott.

Vid utskottssammanträdet den 11 september 2002 hade utskottet för utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, gemensam säkerhet och försvarspolitik utsett Mário Soares till föredragande.

Vid utskottssammanträdena den 18 februari och 17-19 mars 2003 behandlade utskottet förslaget till betänkande.

Vid det sistnämnda sammanträdet godkände utskottet enhälligt förslaget till resolution.

Följande var närvarande vid omröstningen: Elmar Brok (ordförande(e)/président(e) f.f.), Christos Zacharakis (vice ordförande(e)), ~~... (vice-président(e))~~, Carlos Lage (suppleant för ~~... Mário Soares~~ (föredragande) i enlighet med artikel 153.2 i arbetsordningen)(~~rapporteur~~), ~~... Ole Andreasen, Per-Arne Arvidsson, Alexandros Baltas, André Brie, Véronique De Keyser, Rosa M. Díez González, Hélène Flautre~~ (suppleant för Joost Lagendijk), Glyn Ford, Pernille Frahm (suppleant för Pedro Marset Campos), Michael Gahler, Per Gahrton, Vitaliano Gemelli (suppleant för ~~... Gerardo Galeote Quecedo~~), Alfred Gomolka, Ulpu Iivari (suppleant för Klaus Hänsch), Georg Jarzembowski (suppleant för Karl von Wogau), Efstratios Korakas, Armin Laschet, Nelly Maes (suppleant för Reinhold Messner), Cecilia Malmström, Hugues Martin, Linda McAvan, Emilio Menéndez del Valle, Philippe Morillon, Pasqualina Napoletano, Raimon Obiols i Germà, Arie M. Oostlander, Doris Pack (suppleant för Alain Lamassoure), Reino Paasilinna (suppleant för Catherine Lalumière), Jacques F. Poos, Luís Queiró, Lennart Sacrédeus (suppleant för Franco Marini), Jannis Sakellariou, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacques Santer, Jürgen Schröder, Elisabeth Schroedter, Ioannis Souladakis, Ursula Stenzel, Ilkka Suominen, Charles Tannock, Gary Titley (suppleant för Hannes Swoboda), Joan Vallvé, Bob van den Bos och Demetrio Volcic... , ... , ... ~~et ...~~.

Utskottet för industrifrågor, utrikeshandel, forskning och energi beslutade den 8 oktober 2002 att inte avge något yttrande.

Betänkandet ingavs den 31 mars 2003.

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

Europaparlamentets resolution om kommissionens rapport till rådet och Europaparlamentet om den särskilda administrativa regionen Macao: första och andra årsrapporten (KOM(2001) 432 – KOM(2002) 445 – C5-0619/2002 – (2002/2275(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Europeiska kommissionens första årsrapport om den särskilda administrativa regionen Macao (KOM(2001) 432 – C5-0619/2002),
- med beaktande av Europeiska kommissionens andra årsrapport om den särskilda administrativa regionen Macao (KOM(2002) 445 – C5-0619/2002),
- med beaktande av sin resolution av den 15 februari 2001 om kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet: ”Europeiska unionen och Macao: efter år 2000”¹,
- med beaktande av besöket i Bryssel och vid Europaparlamentet av Edmundo Ho, guvernör för den särskilda administrativa regionen Macao, i juni 2001,
- med beaktande av det nionde årliga mötet med den gemensamma parlamentarikerkommittén EU-Macao den 18 oktober 2002,
- med beaktande av artikel 163 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, gemensam säkerhet och försvarspolitik (A5-0113/2003), och av följande skäl:
 - A. Efter den gemensamma kinesiska och portugisiska förklaringen om frågan om Macao, som Kina och Portugal undertecknade den 13 april 1987, blev Macao den 20 december 1999 Kinas särskilda administrativa region Macao. Kina har lovat att Macao i enlighet med principen ”ett land, två system” kommer att få en hög grad av självständighet på alla områden med undantag av försvars- och utrikesfrågor, och kommer att få behålla sitt nuvarande sociala system, sin ekonomiska struktur, sitt levnadssätt och huvuddelen av de befintliga lagarna.
 - B. I grundlagen som antogs 1993 som en miniförfattning för den särskilda administrativa regionen Macao, fastslås att Macao får ha yttre förbindelser på områden som handel, ekonomi, finansiella frågor och valutafrågor, sjötransporter, kommunikation och turism.
 - C. Förbindelserna mellan EU och Macao grundar sig på det handels- och samarbetsavtal som trädde i kraft den 1 januari 1993 och som utgör en permanent ram för en direkt dialogen mellan Macao och EU.
 - D. Den gemensamma kommittén EU-Macao träffas en gång om året för att gå igenom avtalets genomförande. Efter undertecknandet av avtalet har EU investerat ungefär

¹ EGT C 276, 1.10.2001.

1 miljon ecu per år i samarbetsprojekt med Macao, vilket visar EU:s fortsatta åtagande gentemot Macao.

- E. Det är mycket viktigt att kommissionen, i linje med slutförklaringen från det nionde sammanträdet i den gemensamma kommittén EU-Macao, tillsammans med den särskilda administrativa regionen Macao undersöker nya former och metoder som kan göra det möjligt att i framtiden utveckla det bilaterala samarbetet, inte minst med hänsyn till de stora förändringarna av det ekonomiska stödet genom Asien- och Latinamerikaförordningen (ALA-förordningen).
 - F. Trots ömsesidigt samförstånd har det direkta bilaterala samarbetet mellan EU och den särskilda administrativa regionen Macao minskat och består nu endast av ett projekt för rättsligt samarbete, vilket gör att det behövs nya grepp och ökad dynamik på området, något som kan uppnås genom nya handlingsmodeller.
 - G. EU är Macaos tredje största handelspartner.
 - H. Macao är en fullvärdig medlem av Världshandelsorganisationen, och enligt samma organisation är Macaos ekonomi en av världens mest öppna ekonomier.
 - I. Tack vare Macaos historia och förbindelser med Europa sedan lång tid tillbaka, framför allt genom Portugal, har Macao goda möjligheter att agera brobyggare mellan Europeiska unionen och Folkrepubliken Kina.
 - J. En ny politik har nyligen fastställts och börjat verkställas både av regeringen i den särskilda administrativa regionen Macao och av regeringen i Folkrepubliken Kina. I denna politik betraktas Macao som ett privilegierat centrum för Kinas förbindelser med hela den portugisiskspråkiga världen, och portugisiska är det tredje största europeiska språket för global kommunikation, om man ser till antalet personer som talar detta språk.
1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens vilja att fortsätta att intressera sig för och hålla fast vid sina åtaganden gentemot Macao efter den 20 december 1999 och att övervaka situationen i området genom att utfärda årliga rapporter. Parlamentet välkomnar därför kommissionens rapporter för 2000 och 2001. Inför framtiden rekommenderas att Europaparlamentets behandling av kommissionens årliga rapporter sker regelbundet varje år, åtminstone fram till dess att det bilaterala samarbetet mellan EU och den särskilda administrativa regionen Macao har uppnått den takt, den variation och den kvalitet som ligger i samtliga parterns intresse.
 2. Europaparlamentet påpekar att en stabil och framgångsrik utveckling av Macao ligger i både Folkrepubliken Kinas och EU:s intresse, och att Macao kan spela en viktig roll som inkörsport till andra kinesiska regioner och kan underlätta all slags handel mellan EU och Kina. Parlamentet noterar att Macaos förbindelser med Europa går mer än 500 år tillbaka i tiden.
 3. Europaparlamentet beklagar att EU och Macao ännu inte i tillräckligt hög grad har intensifierat sina förbindelser på olika områden, och påpekar att de traditionella

förbindelserna bör utvidgas ytterligare både till det ekonomiska och sociala området och till kultur och politik.

4. Europaparlamentet upprepar sitt stöd till att Macaos grundlag genomförs fullt ut och upprätthålls i enlighet med principen ”ett land, två system”. Parlamentet gläder sig därför åt att både centralregeringen i Peking och Macaos regering, tre år efter överlämnandet, fortfarande fäster stor vikt vid principen och att Macaos regering självständigt fortsätter att förvalta den särskilda administrativa regionen, både internt och internationellt, i enlighet med bestämmelserna i grundlagen.

Institutionell utveckling

5. Europaparlamentet instämmer i kommissionens bedömning att för Macao var det första året efter återgången till Kina huvudsakligen ett år av anpassning och ett år då institutionerna inrättades, och under det andra året befastes de olika institutioner som hade inrättats under 2000.
6. Europaparlamentet vill uppmärksamma det framgångsrika första valet till den lagstiftande församlingen 2001, och noterar att ökningen med två mandat av de mandat som väljs genom allmänna direkta val är ett första steg i den successiva demokratiseringsprocessen.
7. Europaparlamentet välkomnar den vikt som Macaos regering fäster vid att stärka det regionala samarbetet och reformera förvaltningsapparaten. Parlamentet välkomnar Macaos satsningar på att omorganisera vissa delar av förvaltningen, bland annat att skapa en enhetlig tullförvaltning och ett enhetligt polisväsende samt att inrätta en allmän myndighet för medborgarärenden som skall ansvara för frågor som de två provisoriska kommunstyrelserna tidigare hade hand om. Parlamentet välkomnar också utbildningen av offentliganställda tjänstemän i syfte att höja effektiviteten och kvaliteten inom den offentliga förvaltningen.

Förbindelserna mellan EU och Macao

8. Europaparlamentet välkomnar det fyraåriga samarbetsprogrammet på det rättsliga området mellan EU och Macao, vilket instiftades efter Macaos återgång till Kina och syftar till att stärka Macaos rättssystem.
9. Europaparlamentet konstaterar med tillfredsställelse att Macao och Portugal avser att fördjupa sitt inbördes samarbete för att genomföra det rättsliga samarbetsavtal som undertecknades 2001 i Lissabon. Parlamentet välkomnar de projekt som avslutades under 2002, bland annat Macaos och Europas centrum för högre studier inom turism, Macaos institut för Europastudier och Macaos tjänsteutvecklingsprogram.
10. Europaparlamentet ger sitt fulla stöd till EU:s beslut från mars 2001 att bevilja innehavare av pass utfärdade i Macao viseringsfri inresa. Parlamentet noterar att förhandlingar om ett avtal om återtagande av personer mellan EG och Macao har initierats och hoppas att avtalet kommer att kunna ingås under 2003.

11. Europaparlamentet uppmanar återigen kommissionen att tillsätta en tjänsteman i Macao med ansvar för förbindelserna mellan EU och Macao i enlighet med vad som anges i kommissionens meddelande från 2000. Parlamentet uppmuntrar mer djupgående och systematiska förbindelser mellan parlamentets ledamöter och ledamöterna vid Macaos lagstiftande församling och rekommenderar att en vänskapsgrupp mellan Europaparlamentet och Macao bildas. Det är också önskvärt med bredare och mer djupgående förbindelser mellan de akademiska, kulturella och vetenskapliga institutionerna i de båda regionerna.

Ekonomisk situation

12. Europaparlamentet är medvetet om att Macaos ekonomi har fortsatt att utvecklas sedan överlåtelsen till Kina, och konstaterar att den ekonomiska tillväxttakten i Macao låg på 7 procent 2002 tack vare den blomstrande turismen.
13. Europaparlamentet välkomnar budskapet i anförandet av Macaos guvernör, Edmundo Ho, om politiken under 2003 att stora investeringar skulle göras i offentliga projekt som väntas skapa 8 000 arbetstillfällen.
14. Europaparlamentet uppmanar Macaos regering att utforma en välgenomtänkt strategi för att lösa de problem som rör den planerade avvecklingen av textilkvoten fram till 2005, eftersom denna sektor för närvarande sysselsätter mer än 22 procent av den arbetsföra befolkningen.
15. Europaparlamentet konstaterar att statsöverhuvudena för Macao respektive Hongkong har samma syn när det gäller den integrerade utvecklingen av Pearl River Delta.

Övriga frågor

16. Europaparlamentet konstaterar att Macao och Kina har diskuterat ett ökat samarbete för att bekämpa penningtvätt och terrorism.
17. Europaparlamentet uppmanar Macaos regering att så snart som möjligt införliva både Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter med Macaos lagstiftning.

Allmän bedömning

18. Europaparlamentet anser att situationen i Macao tre år efter övertagandet på det hela taget utvecklas på ett tillfredsställande sätt, samtidigt som Macaos specifika karaktär har bibehållits, både vad gäller institutionerna och på det ekonomiska och sociala planet.
19. Europaparlamentet upprepar sin åsikt att EU har möjlighet att på ett avgörande sätt bidra till att Macao får behålla sin höga grad av självständighet och sin unika karaktär, i enlighet med principen ”ett land, två system”.

20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillsammans med den särskilda administrativa regionen Macao göra en kreativ undersökning av vilka former och metoder som behövs för en ytterligare och betydande utveckling av samarbetet mellan EU och Macao, i enlighet med slutförklaringen från EU:s och Macaos gemensamma kommittés nionde sammanträde.
21. Europaparlamentet uppmanar Europeiska unionen att på institutionernas alla nivåer fortsätta att stödja Macao och se till att Macao förblir en viktig diskussionspunkt i dialogen mellan EU och Kina.
22. Europaparlamentet välkomnar den särskilda administrativa regionen Macaos beslut, som fått Folkrepubliken Kinas uttryckliga stöd, att bekräfta och befästa Macaos ställning som centrum för förbindelserna mellan Kina och de länder där portugisiskan är officiellt språk. Parlamentet betonar att denna politik är av global betydelse när det gäller Kinas förbindelser med länder som Portugal (i Europa), Brasilien (i Latinamerika) och Kap Verde, Angola och Moçambique (i Afrika). Parlamentet är övertygat om att kommissionen, rådet och Europaparlamentet kommer att fortsätta att följa utvecklingen av denna nya politik med största uppmärksamhet, och stödja den så snart det föreligger gemensamma intressen.
23. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar, regeringen och den lagstiftande församlingen i den särskilda administrativa regionen Macao och Folkrepubliken Kinas regering.

MOTIVERING

Kortfattad bakgrund

1. I december 1999 överfördes Macao till Kinas överhöghet som den speciella administrativa regionen Macao (SARM), efter många års portugisiskt styre.

Tolv år tidigare, den 13 april 1987, undertecknade Folkrepubliken Kina och Republiken Portugal en gemensam förklaring om Macao, enligt vilket Kina skulle överta suveräniteten över Macao den 20 december 1999.

Under övergångsperioden har överlämnandet förberetts i gott samarbete mellan Kina och Portugal, emedan Kina har lovat att Macao, i enlighet med Kinas politik med ”ett land, två system”, skall få bibehålla ett stort mått av självständighet på alla områden utom försvars- och utrikespolitiken, och skall få sina egna verkställande, lagstiftande och rättsvårdande myndigheter. Macao skulle även få behålla sitt existerande social system, ekonomiska struktur, livsstil samt de flesta av sina lagar.

År 1993 antogs en slags reducerad grundlag (Basic Law)¹ för Macao. Enligt denna har SARM rätt att ha externa förbindelser i frågor som rör handel, inklusive finans- och valutahandel, sjöfart, kommunikation och turism.

Förbindelser mellan EU och den speciella administrativa regionen Macao (SARM)

2. EU har bemödat sig om att betona hur viktigt den anser det vara att den gemensamma förklaringen genomförs och att den tillämpas till punkt och pricka. I kommissionens meddelande från 1999 ”Europeiska unionen och Macao: efter år 2000” underströk kommissionen att den aktar följa saken noga och lägga fram en årsrapport om Macao. I februari 2001 antog Europaparlamentet en resolution om kommissionens meddelande, och föreliggande betänkande skall ses som svar på kommissionens första och andra årsrapport.
3. I allt väsentligt tycks situationen i SARM har utvecklats på ett tillfredsställande sätt under dessa första åren efter överlämnandet. Med tanke på att en framgångsrik tillämpning av principen ”ett land, två system” kräver en välutbildad och effektiv offentlig administration i pågående utveckling är det uppmuntrande att se att Macao har gjort särskilda ansträngningar för att stärka sin offentliga förvaltning och för att värna om stabiliteten i allmänhet.
4. Förbindelserna mellan EU och Macao bygger på ett handels- och samarbetsavtal som ingicks den 1 januari 1993 och som har förblivit i kraft även efter överlämnandet. Avtalet gäller handelssamarbete liksom samarbete i industriella, vetenskapliga och tekniska frågor. Ett gemensamt kommitté möte årligen för att se över hur avtalet tillämpas och efterlevs och föreslå sätt att främja handelsförbindelserna och samarbetet.

¹ KOM(1999) 484.

Det senaste mötet – det nionde i ordningen och det tredje sedan överlämnandet till Kina – hölls i Bryssel den 18 oktober 2002. Vid mötet enades parterna om att bibehålla det intensiva samarbetet, inte bara i ekonomiska termer utan även i fråga om personliga kontakter och kunskapsöverföring.

Sedan överenskommelsen undertecknades har EU investerat omkring en miljon ecu om året i samarbetsprojekt med Macao. Därtill är EU Macaos tredje största handelspartner efter Kina och den särskilda administrativa regionen Hongkong (SARHK). EU mottar omkring 27 procent av Macaos sammanlagda årliga export, och 2001 stod EU för 12,4 procent av Macaos import. Macaos handelsöverskott med EU var samma år 650 miljoner euro.

5. År 2002 inledde EU och Macao ett fyraårigt samarbetsprogram på det rättsliga området, med det överordnade syftet att konsolidera Macaos rättssystem genom att förbättra den juridiska utbildningen på olika nivåer.

Programmet omfattar en rad initiativ som dels rör lagstiftningsförfarandet, dels syftar till att främja den lokala befolkningens kunskaper om SARM:s rättssystem, översätta juridiska texter, skydda immateriella rättigheter, sprida kunskap om det Macaos rättssystem på det kinesiska fastlandet och stärka samarbetet mellan jurister i SARM och i Folkrepubliken Kina.

6. I detta sammanhang bör även de framgångsrika Asia-Invest- och Asia-Linkprogrammen nämnas. Det förstnämnda är ett initiativ som syftar till att främja och stödja samarbetet mellan små och medelstora företag i EU, Syd- och Sydostasien samt Kina, medan det sistnämnda syftar till att främja samarbetet mellan universitet i Europa och Asien.

EU:s och SARM:s förbindelser i framtiden

7. De mångåriga förbindelserna och samarbetet mellan Macao och Portugal har förts vidare på en rad områden. Bland många pågående och planerade projekt noterar föredraganden att Macao och Portugal har meddelat att de avser utveckla sitt inbördes samarbete för att stärka samarbetsavtalet om rättsliga frågor som undertecknades i Lissabon 2001, och att arbeta för att uppnå överenskommelser om utbyte av information och handlingar samt utlämning av flyktingar och samarbete i olika rättsliga frågor. Vidare finns det planer på att senare under året anordna ett ekonomiskt forum för portugisiskspråkiga länder och Kina samt en akademisk konferens som samlar representanter för portugisiskspråkiga universitet.

Hos centralregeringen i Peking finns det redan starkt stöd för Macaos roll som en ekonomisk och kulturell brygga mellan fastlandet och portugisiskspråkiga länder. På grund av sin historia och sina mångåriga förbindelser med Europa har Macao onekligen goda förutsättningar för att tjäna som bro mellan EU och Folkrepubliken Kina. De nuvarande förbindelserna och avtalen mellan Macao och Portugal skulle kunna utgöra exempel på det framtida samarbetet mellan EU och Macao.

8. I sitt tidigare betänkande uppmanade Europaparlamentet kommissionen att utse och stationera en representant i Macao som ansvarar för samarbetet med EU. Föredraganden

anser att detta fortfarande bör vara ett prioriterat mål, inte minst för signalera Europas önskan att fortsätta att befästa relationerna mellan de två parterna.

Dessvärre tycks frågan om finansieringen för detta vara kopplat till förslaget om en ny förordning om ALA-länderna (Asien och Latinamerika) enligt vilken Macao, liksom andra industriländer och -territorier som Sydkorea och Hongkong inte längre är berättigade till EU-stöd.

EU har föreslagit att Macao gör vad det kan under 2003 för att få en så stor del som möjligt av de medel som har anslagits till olika regionala program (exempelvis Asia-Link och Asia-Invest). Man har också pekat på möjligheten att Macao omfattas av rådets förordning om samarbete mellan EU och vissa industriländer.

Föredraganden ser fram emot att höra från kommissionen om vilka framsteg som har gjorts i detta hänseende.

På parlamentarisk nivå anser vi det starkt befogat att en parlamentarisk vänskapsgrupp skapas som värnar om de egna förbindelserna med Macao, och att denna håller regelbundna möten i bägge regioner i syfte att främja och fördjupa relationerna mellan parlamentet och SARM:s lagstiftande församling.

Övriga frågor

9. Den ekonomiska situationen

Trots den globala ekonomiska avmattningen lyckades Macao, tack vare sin sunda turistnäring, och i synnerhet det stora ökningen av besökare från det kinesiska fastlandet (9,46 miljoner), uppnå en tillväxttakt på 7 procent under 2002. I sitt policytal för 2003 spådde SARM:s högste ledare Edmundo Ho att den ekonomiska tillväxten kommer att fortsätta under 2003, och avslöjade planer om att investera 1,8 miljarder patacas (225 miljoner dollar) i offentliga projekt, vilka i sin tur förväntas skapa 8000 arbetsplatser. Detta är en glädjande utveckling med tanke på att arbetslösheten i dag ligger på omkring 6,5 procent. I sitt tal bekräftade Ho att turism och Macaos andra viktiga sektor, spelindustrin, kommer att stå i centrum för utvecklingsstrategin och att regeringen kommer att höja kvalitetsnivån inom spelindustrin och förbättra servicen genom att införa nödvändiga regler och bestämmelser samt stärka kontrollen och den professionella utbildningen.

10. Samarbete för att bekämpa penningtvätt

Macao och fastlandet har diskuterat frågan om att stärka samarbetet för att bekämpa penningtvätt, terrorism och gränsbrottslighet. Vi ser fram emot att SARM:s regering upprättar den aktionsgrupp för bekämpning av penningtvätt som annonserades i augusti 2001.

Sammanfattning

11. Förbindelserna mellan Macao och det kinesiska fastlandet är fortsatt mycket goda och det tycks inte föreligga några särskilda problem, och som det ser ut i dag ser det inte ut som om situationen kommer att förändras i framtiden. Inte desto mindre är det viktigt att understryka att EU har särskilda förutsättningar för att på ett avgörande bidra sätt till att säkra SARM:s höga grad av autonomi och bevara den unika karaktär som regionen tillerkänns genom systemet ”ett land, två system”. Av detta skäl uppmanar föredraganden med kraft att EU på samtliga nivåer fortsätter att stödja Macao och att behålla frågan om Macao högt upp på dagordningen, inte minst vad dess roll i dialogen mellan EU och Kina beträffar.